

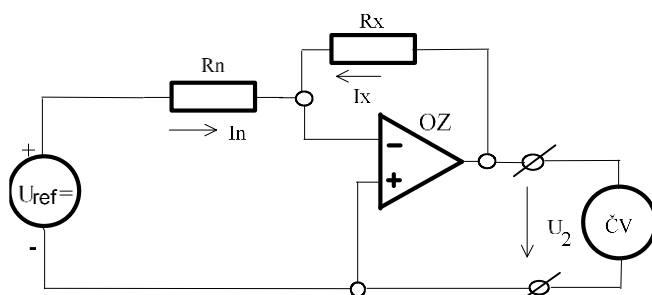
Datum 9. 10. 2019	SPŠ CHOMUTOV	Třída A4-2
Číslo úlohy 7	MĚŘENÍ ODPORŮ POMOCÍ PŘEVODNÍKŮ R/U	Jméno PETŘÍK

Zadání

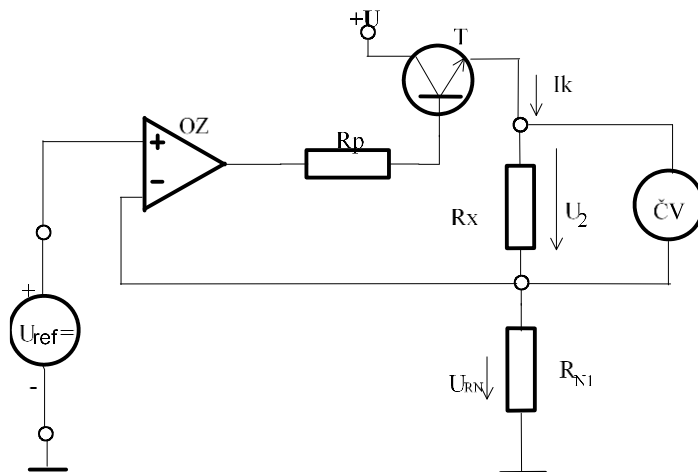
Změřte sadu rezistorů a normálů pomocí převodníku R/U

Schéma

Měření středních a velkých odporů

Měření malých odporů

Tabulka použitých přístrojů

Zařízení	Značka	Údaje	Evidenční číslo
Stabilizovaný zdroj		AUL 310	LE2 1044
Odporová dekáda	R_N	0,1 – 111 111 Ω	LE1 1834
Odporový normál	R_{N1}	1 Ω	LE1 2209
Číslicový voltmetr	ČV	Keysight U3401A	LE 5097
Tranzistor	T	TESLA KU 605	
Operační zesilovač	OZ	TESLA MAA741	LE 2380

Referenční zdroj	U_{REF}	MAB 01D 10V a 1V	
Měřené odpory	R_X	$390 - 100 \text{ k}\Omega \text{ } P_{MAX} = 2 \text{ W}$ $0,1 \Omega$ $0,01 \Omega$ $0,001 \Omega$ $0,0001 \Omega$	LE1 1935 LE1 1933 LE1 1934 LE1 1932

A) Zapojení pro měření velkých odporů

1) Odvoďte vztah pro výpočet R_X

$$R_x = -\frac{R_N}{U_R} \times U_2$$

2) Vytvořte převodník R/U dle následujících požadavků

K dispozici máte zdroj referenčního napětí MAB 01D - 10 V

OZ MAA 741CN napájený ze symetrického zdroje $\pm 15\text{V}$

$4\frac{1}{2}$ místný číslicový voltmetr s rozlišitelností 0.01mV

Jaký odpor R_N zvolíte, aby zobrazený údaj na ČV byl:

1) v Ω ($1 \text{ V} \cong 1 \Omega$) $\Rightarrow R_N = 10 \Omega$

2) v $\text{k}\Omega$ ($1 \text{ V} \cong 1 \text{ k}\Omega$) $\Rightarrow R_N = 10 \text{ k}\Omega$

3) v $\text{M}\Omega$ ($1 \text{ V} \cong 1 \text{ M}\Omega$) $\Rightarrow R_N = 10 \text{ M}\Omega$

Pro jednotlivé odpory R_N určete rozsah převodníku R/U a doplňte tabulku

Pro saturační napětí OZ 14 V		
R_N	R_{MIN}	R_{MAX}
10 Ω	0,01 m Ω	14 Ω
10 k Ω	0,1 Ω	14 k Ω
10 M Ω	100 Ω	14 M Ω

3) Jaký proud by musel být schopen dodat zdroj referenčního napětí a OZ převodníku v případě, že chceme, aby zobrazený údaj byl přímo v Ω ? Je to možné?

1A – takový proud není námi použitý referenční zdroj ani OZ schopený dodat

4) Převodník sestavte a změřte dané odpory. Vypočítejte relativní odchylku a vyhodnoťte, zda je rezistor v OK stavu

Při $U_R = 10 \text{ V}$				
Rezistor	R_N	R (Ω)	δ_{RM} (%)	Stav
390R 5%	10 k Ω	387,02	-0,76	OK
820R 5%	10 k Ω	818,8	-0,15	OK
4K7 5%	10 k Ω	4712	+0,26	OK
10K 5%	10 k Ω	10071	+0,71	OK

27K 5%	100 kΩ	27412	+1,53	OK
39K 5%	100 kΩ	39708	+1,82	OK
82K 5%	100 kΩ	82400	+0,49	OK
100K 5%	100 kΩ	100440	+0,44	OK

Příklad výpočtu:

$$\delta_{RM} = \frac{387,02}{390} - 1 = 0,9923589744 - 1 = -7,641025641 \times 10^{-3} \Rightarrow -0,76\%$$

B)Zapojení pro měření malých odporů

1) Odvoďte vztah pro výpočet R_x

$$R_x = \frac{R_N}{U_R} \times U_2$$

2) Určete velikost odporu R_N tak, aby údaj zobrazený na ČV byl přímo v Ω při $U_R = 1 \text{ V}$

$$R_x = \frac{R_N}{U_R} \times U_2 \Rightarrow R_N = \frac{R_x \times U_R}{U_2} = \frac{1 \times 1}{1} = 1 \Omega$$

Pro zvolení odpor R_N určete rozsah převodníku R/U

$$R_{MIN} = 0,01 \text{ m}\Omega$$

$$R_{MAX} = 12,3 \text{ V}$$

3) Převodník sestavte a změřte dané odpory. Experimentálně ověřte, jaké chyby se dopouštíte při dvousvorkovém připojení měřeného odporu.

Při $U_R = 1 \text{ V}$ a $R_N = 1 \Omega$		
Rezistor	R (mΩ) 4 svorkově	R (Ω) 2 svorkově
0,1 Ω	100,26	100,39
0,01 Ω	10,03	10,29
0,001 Ω	1	1
0,0001 Ω	0,1	0,42

Závěr

Měřením jsme si ověřili důležitost měřících převodníků R/U v měřící technice a také důležitost 4 svorkového zapojení malých odporů.

Měření měřícím převodníkem je velmi jednoduché v kontrastu s metodami měření odporů ze 3. ročníku.